

ÅRSREDOVISNING
1 JULI - 31 DECEMBER
2009

Biosfär
VÄNERSKÄRGÅRDEN
KINNEKULLE

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ORGANISATION.....	3
EKONOMI.....	3
HÄNDELSER UNDER ÅRET.....	4
PROJEKT OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN.....	5
NYA PROJEKT.....	6
FORSKNING.....	7

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

ORGANISATION

Interrimsstyrelse

Ordinarie ledamöter

Nils Farken, Ordförande
Johnny Johansson
Poul Rask
Maria Thordarson
Roland Norlén (fr.o.m. 091119)

Ersättare

Stig H Johansson
Lars-Inge Bly
Carin Lexmon
Jörel Holmberg
Dan Johansson (fr.o.m. 091119)

Firmatecknare

Föreningens firma har tecknats av Nils Farken och Johanna MacTaggart.

Revisorer

Av interimsstyrelsen valda revisorer:

Olof Jansson
Rune Kjernald

Av interimsstyrelsen vald revisorsuppleant:

Lisbeth Nysten-Persson

Föreningens ekonomiska redovisning, skatteinbetalningar och deklaration sköts av en anlitaad revisor, Skogsberg Revision AB.

Valberedning

Nils Farken, Samman kallande
Johnny Johansson
Poul Rask
Maria Thordarson

EKONOMI

Ekonomi för verksamhetsåret redovisas i särskild bilaga.

HÄNDELSE UNDER ÅRET

Medlemmar

Under detta första halvår har föreningen värvat sina första 13 medlemmar.

Styrelsemöten

Interrimsstyrelsen har sammankallats 5 gånger under verksamhetsåret.

Studieresa

I september åkte nio delegater på studieresa. Fyra representanter från styrelsen, 2 från biosfärkontoret samt 2 tjänstemän från kommunerna for till Österrike och Tjeckien. Resans syfte var att få direkt insyn i hur biosfärområden fungerar i andra länder, etablera nya kontakter samt att undersöka möjligheter för internationellt utbyte. Resan förlades från torsdag till söndag med två dagar i varje land. Våra värdar, Petr Čupa och Christian Diry, hade satt samman ett detaljerat program där vi fick ta del av aktiviteter i biosfärområdena Dolni Morava i Tjeckien och Wienerwald i Österrike. Vi besökte ekologiska odlingar, borgmästare, skogsförvaltare, naturskola, ett område med väl utvecklad ekoturism och företagare.

Sammantaget var resan mycket lyckad och vi återvände till Sverige med ny inspiration och nya idéer. Några av dessa hoppas vi kunna vidareutveckla under kommande år.

Studiebesök

Den 19 november besöktes vi av styrgruppen för biosfärkandidatområde Blekinge Arkipelag samt dess nya koordinator. Besöket, som var ett initiativ från Blekinge, syftade till att ge Blekinge insikt i hur ett biosfär(kandidat)område kan drivas som en ideell förening. Gästerna fick träffa både biosfärkontorets medarbetare, styrelsen för biosfärföreningen och kommungruppen. Våra besökare var mycket nöjda med studiebesöket och ämnar vidare utreda lämplig organisationsform för Blekinge Arkipelag med avstamp från detta möte.

Etablering av Biosfärkontor

Det nyetablerade biosfärkontoret invigdes den 17 september. Invigningen kantades med lokala inslag inom kultur (Lasse Dahlberg) och förädlade råvaror (Lassegårdens Trädgårdar och Vänerbygdens mat) samt en intressant föreläsning om betydelsen av biologisk mångfald (Eva Gustavsson, Vänermuseet). Kontoret är bemannat av tre personer och fungerar även som mötesplats där utveckling av biosfärområdet sker i samverkan med berörda aktörer.

Nyanställningar

Under sommaren rekryterades två nya medarbetare till biosfärkontoret. Båda trädde i tjänst den 17 augusti och är projektanställda under ett års tid.

Ove Ringsby är projektledare för Ekoturistdestination och finansieras till 50% genom projektet. De resterande 50% arbetar Ove med att utveckla biosfärområdet och har följande ansvarsområden: näringsliv, turism, kultur, nyhetsbrev, informationsanläggning, Hållbar planering och certifiering.

Bálint Wagner är verksamhetsledare för fiskeområdet och finansieras till 50% via externa medel för den verksamheten. De resterande 50% arbetar Bálint med att utveckla biosfärområdet och har följande ansvarsområden: Utbildning/forskning,

hemsida, biosfärambassadörer, ekologisk funktionalitetsanalys och båttrafik på Väneren, guideverksamhet, LONA och diarium.

Nominering av Sveriges regering

Vänerskärgården med Kinnekulle nominerades av Sveriges regering den 17 september 2009. Det sammanträdde med biosfärkontorets invigning, vilket så klart gav extra guldkant åt den händelsen. Detta var ett stort och avgörande steg för vår resa och nu återstår "endast" Unescos utlåtande som väntas under 2010.

Synlighet i media

Det har varit relativt mycket uppmärksamhet kring det blivande biosfärorådet och dess verksamhet. Under detta föreningens första halvår som verksam har biosfärkandidatområdet varit fokus för *minst* 29 artiklar i lokal och regional press samt 3 radioreportage. Dessutom har det refererats till biosfärkandidatområdet i ett antal artiklar.

Presentationer och föredrag

Biosfärkontoret får ofta förfrågningar om att hålla föredrag i en rad olika tillfällen. Här uppges några: Nordens arks forskarskola, Vänerdagen, Framtidsseminarium Nedre Dalälven, Länsstyrelsens enhetsmöte, Handelshögskolan, Bulgarisk delegation, Norska fiskerikon konsulenter, m fl.

PROJEKT OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN

Fiskeområde Vänerskärgården

Verksamheten inleddes i samband med att verksamhetsledaren anställdes. Syftet med fiskeområdet är att skapa förutsättningar för en livskraftig och långsiktigt hållbar fiskerinäring genom att vidareutveckla förädling och försäljning av fiskeprodukter samt besöksnäringen i området allt medan resursen (fiskebeståndet) nyttjas på ett långsiktigt hållbart vis. Både verksamhetsledaren och föreningens ordförande deltog i Fiskeriverkets utbildning för fiskeområden. Under hösten 2009 bildades en beredningsgrupp. Gruppen består av representanter från fiskerinäringen, livsmedelsindustrin, samt kompetens inom projektutveckling. Verksamhetsledaren är sammankallande för beredningsgruppen som har sammankallats en gång. Fiskeområdets styrelse (FOG) är densamma som biosfärföreningens styrelse. Företrädare för fiskerinäringen utsågs till FOG i slutet av 2009. Hittills har inga projekt utvecklats så fullständigt att de beviljats medel från FOG.

Ekoturistdestination

Detta är en satsning för att utveckla möjligheter att bedriva ekoturism i området. Projektet som löper till 2012 tar ett helhetsgrepp kring att förbättra infrastrukturen för cykling och vandring. Samtliga åtgärder som ryms inom projektet är behov/brister som tydligt uttryckts av aktörer i området under ett idigt skede av projektutvecklingen. Här återges en lägesrapport:

Cykelled

Sträckningen är i klar. Alla markägare kontaktade. Goda förhoppningar om att det skall vara möjligt att komma överens med samtliga. Upprättad tidplan och kostnadsberäkning verkar ännu hålla vilket skulle innebära att om inga oväntade problem dyker upp skulle leden kunna vara klar redan sommaren 2010.

Vandringsled

Detaljstudier av sträckning pågår. Markägarkontakter har påbörjats. Sträckningen bedöms vara helt klar under våren. Färdigställande beräknas kunna ske så att leden kan vara klar inför sommaren 2011.

Kollektivtrafik

Tillsammans med Västtrafik och turistbyråerna undersöks hur möjligheten att utnyttja kollektivtrafik i turistiska sammanhang kan förstärkas. En workshop för att diskutera dessa frågor planeras 4/3 2010. Till denna kommer representanter för politiskt ansvarig nämnd i resp. kommun samt trafikhandläggare och turismföreträdare att bjudas in. Dialog förs med Västtrafik ang. möjligheterna att förbättra förutsättningen för att ta med cykel på Kinnekulletåget.

NYA PROJEKT

Framtagande av projektplan för "Brist- och ekologisk funktionalitetsanalys i modellområdena Vänerskärgråden med Kinnekulle och Östra Vätterbranterna"

Medel avsattes för att framarbete en projektplan samt en ansökan om medel till en brist- och ekologisk funktionalitetsanalys. Projektet, som är en metodutveckling, ska genomföras i två biosfärkandidatområden för att sedan spridas till andra delar av landet. Det övergripande syftet är att tydliggöra vilka biologiska värden i en trakt som är viktiga, hur de ligger i landskapet och hur mycket som behövs av olika kvalitéer för att långsiktigt bevara de viktigaste värdena.

Nästa steg är att ta fram och testa en metod för att göra en brist- och ekologisk funktionalitetsanalys som kan appliceras i trakter med olika typer av naturvärden (inte bara skogliga, men enbart terrestra) samt att testa metoden på två biotoper/naturtyper i de båda områdena Vänerskärgråden med Kinnekulle och Östra Vätterbranterna. Detta genomförs under 2010 av extern konsult förutsatt att söka medel beviljas.

Hållbar planering/Landskapskonventionen

Biosfärområdet Vänerskärgråden med Kinnekulle har som utgångspunkt att bli modellområde för hållbar utveckling. Hållbarhet är ett honnörord som ofta används i samband med upprättandet av nya planer såsom översiktsplan m.m. Västra Götalandsregionen kommer sannolikt att bli försöksområde då det gäller att implementera Landskapskonventionens intentioner i Sverige. Regionen är därför intresserad av att hitta områden som vill medverka i försök med detta syfte. Här finns tydliga möjligheter att koppla samman kommunernas och Regionens intressen. Länsstyrelsen har också en viktig roll i metodutvecklingsdiskussionen och erfarenhetsspridning om arbetet kring att skapa instrument för tydlig koppling mellan planarbete och hållbarhetsperspektiv.

Mot denna bakgrund har en diskussion inletts om möjligheten för ett tänkbart utvecklingsprojekt med syfte att få tillstånd en dialog kring innebörden av långsiktig hållbarhet, skapa utrymme för fördjupning och kunskapsuppbyggnad kring begreppet och i samband därmed möjliggöra försök i syfte att etablera hållbarhetsperspektivet i planprocessen.

FORSKNING

Miljökommunikation

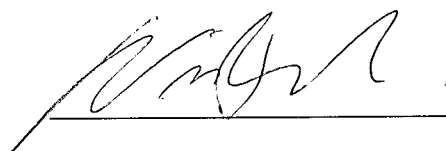
Kristina Börebäck, doktorand vid Stockholm universitet, följer vår process. Här är hennes egna beskrivning av sitt forskningsintresse för vårt område:

De som verkar inom ett biosfärsområde befinner sig i en ständigt pågående läroprocess med intentionen att finna former för och handlingsutrymme att tillsammans utveckla långsiktig hållbarhet. Jag ställer frågan, på vilka sätt får kunskaperna kring hållbar utveckling sin mening, innehåll och innebörd när de kommuniceras bland människor som deltar i processen att skapa ett biosfärsområde. Genom att belysa sammanhangets betydelse för läro- och kunskapsprocesser blir det unika i det specifika också till gagn för andra i deras strävan att förvalta och förändra sitt livsrum att utvecklas hållbart. Mitt forskningsprojekt fyller ett behov i forskningssammanhang genom att utforska miljöfrågor ur ett samhällsvetenskapligt perspektiv och komplettera den naturvetenskapliga forskningen på området.

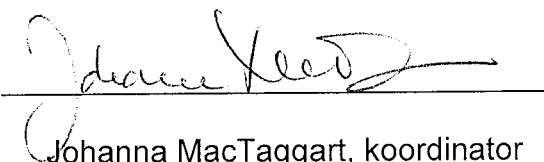
Friluftsliv i förändring

Biosfärkandidatområdet är ett fallstudieområde i den stora satsningen på forskning om friluftsliv. Detta är ett tvärvetenskapligt, nationellt forskningsprogram som studerar friluftsliv och naturbaserad turism i Sverige. Avsikten är att fånga friluftslivets bredd och dynamik i ett föränderligt samhälle. Programmet är ett nätverk av 18 forskare från sju olika universitet och högskolor runt om i landet. Forskningen är finansierad av Naturvårdsverket. www.friluftsforskning.se

Styrelsen och biosfärkontoret tackar de som engagerar sig i utvecklingen av biosfärområdet och ser fram emot ett fortsatt gott samarbete under 2010!

Nils Farken, ordförande

Johanna MacTaggart, koordinatör